

Narodni list.

Pučki list za politiku i pouku.

„Nared bez narodnosti jest tielo bez kosti!“

Br. 38.

Volosko-Opatija u četvrtak 18. rujna 1902.

God. III.

Pak da ne delaju za Italiju!

Pod tim naslovom smo mi va našem „Narodnom listu“ od pasanega četvrtka doneali viest, da se je va Rime ustrojil trčćansko-istarski odbor, kemu je svrha, da nastoji, kako bi koliko prej Italija pograbila Trst i Istru.

Taj veleizdajnički odbor dela neumorno oko tega i nastoji kako bi Talijane va Italije nahuckal proti našemu cesarstvu samo da bi koliko prvo prišlo do gueri mej Austrijom i Italijom. — Dalje se veli, da je prva dužnost talijanskoga ministarstva, da se pobrine kod saveznika, da Istra bude sjedinjena s Italijom!

Odbor zaključuje s ovemi besedami: „Odbor se nada, da će vlada Viktora Emanuela Savojskoga vršit u tom pogledu neustrašivo svoju dužnost.“

Čareje se ne more govorit! Tu je sve jasno — tu ne treba nikakovega tumača. Odbor istarskih Talijani va Rime i va Istre nastoji, da se naša zemlja sjedini s Italijom.

To smo mi i od prej znali. O toj smo stvari već sto puti pisali — na to smo mi ciljali i va onem članke „Narodnoga lista“, kad smo govorili o letoanjih manovrah na našem moru. I za čudo: gornja izjava istarskoga odbora kako da je upravo na vreme prišla, da zapečati i nekako da podpiše istinost naših tvrdnja.

Dakako da je on naš članak ubol va sroce naše Talijanaše, i za to su odmah naložili svojemu plaćeniku na Matuljih, neka odgovori na one naše besedi i neka nas tobože pobije.

I talijanski plaćenik je zel v ruki pero i kako protu-odgovor nadrljal je članak pod naslovom: „Zlobno razdraživanje“.

Va tem članke stoji, da mej Austrijom i Italijom ne postoji nikakovega neprijateljstva, čemu da su najbolji dokaz „nazdravice“, ča su ih ovi dni za stolom izmenili talijanski i nemački cesar. Ovakvo bedasto more pisat samo

jedan Krstić. Ako ni imel drugeg argumenti da nas pobije, ako ne tega, mogal je mučat, pa bi s tim bil najbolju figura učinil.

Nazdravice pak bile one carske i kraljevske ostanu vavek nazdravice, to nisu nikakovi „fatti“, kako on blezga — to su samo puste besedi — parole di convenienza — kakoveh obično ljudi prospajaju, a da pri tom i ne misle na niš.

Jedno su carske nazdravice ča ih sastavljaju ministri, ki se menjaju od dneva do dneva, a drugo je mišljenje i volja naroda. A mišljenje i volja naroda su jači od cesarskih zdravic, jači su i od svih sveza i „aleanza“. Mi znamo to, da talijanski narod mrzi Austriju, a znamo i to, da talijanski kralj, da se ne zameri Talijanom, ni učinil vizitu našem Presvetlemu Cesaru Franu Josipu I. kako bi to bila njegova dužnost.

O istinosti ovih naših zadnjih besed govori najzada i proglaš trčćansko-istarskoga odbora, ki, kako smo videli, zahteva, da Italija ča prej okupira Istru i Trst. Su i to morda kakova zlobna razdraživanja? Ne — to su fakta — to su činjenice, ke same govore i gad je i smrad i veleizdajnik on, ki bi ih otel zamučat.

Ovakove se stvari ne smeju skrivat, dužnost je svakega pravega patriote, da s odprtemi očijami gleda, ča se oko njega zbiva. A to činimo mi, mi neumorno i neustrašivo odkrivamo paklenske osnove talijanskih iredentista, a činimo mi to u interesu naše Prejasne carske kuće, u interesu našega Cesarstva, a najzada i u interesu nas sameh, zač mi se ne damo, niti se ne ćemo nikada dat progutat od mrzkeh barbari od preko mora.

Krstić govori, da je njemu stalo do Italije toliko, koliko i do Englezke, Francije i Nemačke. Mi to verujemo i znamo, da je njemu stalo jedino do onih 100 fjinori, ča ih poteže svaki mesec od Talijani. Izdajica ni nikada

ljubil nijednu zemlju ni nijedan narod. Njemu je glavno — trbuh i niš drugo. Ale Talijanom, ki ga plaćaju, stalo je do Italije — i kako im je stalo. To se vidi i iz ovih besed, ke se nahode va onem proglasu:

„Svi stanovnici Istre (dakle i Hrvati i Slovenci) osjećaju istu ljubav za kuću savojsku (talijansku kraljevsku kuću) kako i istarski Talijani! Za to se pozivlje istarsko pučanstvo, da se sjedini s Italijom!“ ...

Po tom ovde nima već nikakove sumnji. Istarski Talijani osjećaju ljubav za talijansku, kraljevsku kuću, i oni, ti Talijani, pozivlju i Hrvate i Slovence da se sjedine s Italijom. To smo mi i od prej znali, a znali smo i vavek naglaševali, kako Talijani pripravljaju ovuda tlo za Italiju.

Mi smo to istaknuli i va predzadnjem našem članke i spomenuli smo, da je i naša vlada već počela odpirat oči ... Samo da ne bude prekasno. — Ča se pak tiče slavenskoga pučanstva Istre, kega se pozivlje, da se sjedini s Italijom, to se sigurno misli na ono par mačak, ki su va istinu na sve pripravni, a tako i na to veleizdajničko djelo.

I tako se eto obistinjuje ono, ča smo mi vavek govorili, naime, da naši mački su pravi veleizdajnici i da bi oni za solad prodali sebe i svoj materinski jezik bezdušnim Talijanom. To vredi, dakako za mačje kapurione: manji mački ne razumeju niš, oni ne znaju, da i ne oteaju delaju za Italiju.

Dopisi.

Iz Mešćenice. Hvala Bogu naš stari magnifico nakon skoro punih devet mjeseca napokon se odličio da sazove reprezentancu na sedutu koje se održavala dne 30. augusta ove godine.

Dnevni red kao i zapisnik sjednica piše se kod nas u našem Hlepom hrvatskom jeziku, koji ostaje hrvatski napisan na obćini, dočim oblastima šalje se ga u prepisu

— Multa? Ča zato, da sam preveć platil?

— Čemo se potle nač — reče i zalupi s vratu, da se je sve strelao.

Na prvem stacione odpre vrata i s njim stupi nutra jedan gospodin obućen skoro kako trčćanski policaj, pak je valje va mane jeknulo, da je morda po me prišal. Nego kada mi reče, da imam platit fjinori i pedeset soldi multi, valje se duša va me povratila, pak posegnem va svoju prilično već spradženu mošnjaju, pak mu dam drage volje, ča je pital. Za plaću pak me premesti va vagon s drvenem klupami. Va San Petre sam tel da ča stavim pod zub, nego poj vraže k vragu, tamo sam zaparil sopeta dva šandarmi, pak sam se valje prestrašil, da su njim morda s Trsta telegrafali, da neka me fermaju, za to sam se stisnuv va jedan kutić i čekal, dokle pride cug za Matulji. Namor je prečah oneštahno krulil, nego ča ču nu. Ako ni bilo njemu pravo, ni pobognji ni mane.

Najzada prileti makina i komač se je fermala, najdem jedan vagon s drvenimi

talijanski. Sve se razpravlja hrvatski, jer talijanski nije moguće, počto ovđe Benatovi Talijani talijanski ne znadu. Dakle sve se razpravlja hrvatski, a zapisnik se Junti i drugim oblastima šalje u talijanskom jeziku kao da se Mošćenice nalaze u sred gladne Italije.

Nije li ovo sramotno i bedasto? Ovo je po novoj modi. Tako valjda hoće izdajica i talijanski plaćenik Krstić, veliki prijatelj našega glavara, koga je pred nekoliko dana u svojem najsmradnjem listu jako hvalio. Čestitamo mu!

Na ovaj sjednice teklo je sve gladko do same točke dnevnog reda koja je glasila: razprava za uredenje obćinskog nameta na potrošarinu t. j. na vino, pivo, rakiju i meso. Kod ove točke raspela se živahna razprava. Zastupnici naše stranke, to jest oni koji neće da nlepo sliede ono pogansko stvorenje, onoga gada i ništariju Arnauta i njegove nesretne pajaše ovđe, bili su proti ovom nametu, ali kod glasovanja ostali su sa jednim glasom u manjini, i tako ovaj adicional bijaše prihvaćen. Od 22 na sjednici prisutna zastupnika (gosp. Tomo Kumičić iz Berseca bio je odsutan) glasovaše 21, to jest 10 za predlog Josipa Rubinića koji je predlagao da se nima postaviti adicionala, a 11 za predlog Josipa Peršića, koji je predlagao da se postavi adicional.

Kako rekosmo, naši su reprezentanti bili proti ovom adicionalu s razloga što ga komunna nije potreba, a škoditi će puno nioromašnomu kmetu, koji će ostarom čeneje vino prodavati, a dražje će ga pak morati u oštariji piti — a obćina će od ovoga imati jako malu korist.

Pak recimo da bi od ovoga i imala obćina korist, za što postavljati adicionala kad ih komunna nije treba i to još na ono iz čega siromah teško i mučno izvadi kakvu forintu za franke i domaču potrebu; pa u ovoj slaboj godini, kad je mnogi već sada zabrinut kako će prehraniti sebe i družinu. Nije dosta da plaćamo debele adicionala, da nam drugi stavljaju sva moguća plaćila po kojim veli ne možemo ni dihati, eto sada još i nekoji naši reprezentanti, mjesto da

banki, pak šuknem se brzo va njega, da me ne bi videli s špicami.

Hvala Bogu najzada pridem i na Matulji! Sada sam se komač util siguran. — Kada ja pridem doma, moja Marija se je od čuda skoro odrevenela, kako ono jedan put — — kada sam tako brzo doma prišal.

Vrag zel policiju i ča je je! Sam šal va Trst, da ču nač Salo, pak na! Njega nisam mogal nač, ni niš nisam videl, a još manje mogal kupit kakovu mermoriju za svoju ženu.

Već ne bim šal va Trst, da te me lepo već četiri pari konji. Pak ne samo to, nego nisam se mogal ni pohvalit, da sam bil va Trste, aš vej se ga vrag, moglo bi se doznat, da sam to jas policajta na tla vrgal, pak onda lahko bim mogal poč va — hlad.

S jednum besedum rečeno: Nikad manj već va Trst.

PODLISTAK.

„Mačak na rajže.“

Pripovieda Španilčić.
(Svršetak.)

Kada sam se zbudil bil je već mrak, pak prva mi je bila, kako ču se odonder neopazhen spuznut.

Stavim fjinori na stol, pak malo po malo po pristeh sam se našal na ceste. — Skočim na prvu karocu, pak ala neka kuri na stacion. Baš sam na dobu prišal. Zamenem buletin, pak grem za drugomu. Za čas je zvon zazvonil, znamenje da će poč cug naprvo. Za to se naputim prema vratam. A kada temu ne beše, tamo stoji dva policajta, ki sigurno ne čekaju na nijednoga drugoga ako ne na me — sam pomisiel. Ča sada? — Znamem klobuk s glavi, pak zspalim verjajnu, pak počnem se trt kako to užaju veli gospoda.

I rifitk! Ja sam ju franjko pasal, pak ti se nebore zagnem va prvi vagon, ki je oprt. A bilo mi je baš drago, da sam va

njega trefil, aš su bile klupi pravo fanjske, s crljenem veludom lepo obšivene, a mehke, sve misliš, da će ti spod tebe pobeć, pak mi je čudno bilo, da neće nijedan već nutra prit, va onako lepi vagon. Zato najzada zaprem vrata i se lepo stisnem va kutiće. Kada se je cug počel movljat, pride nutra konduktur.

— Prosim kartu? — me zapita.

Ja mu dam, a on, kada ju je videl, zadere se na me, kako da sam mu na rep stal: Čujete! Ovo je karta za treći klas. Kako ste prišli semo?

— Kroz vrata, pobognji, kako i vi. Ča morda mislite, da nisam kartu platil? — sam ga pital.

— To ne, nego ti si platil kartu za treći klas, a ovo je prvi, — reče on.

— Niš zato — odgovorim. — Ako sam preveć platil, neka tebe daju ča je od više plaćeno — počel sam ga i ja tikat, kako i on mane. — Ja sam zadovoljan ovde. Ovdje mi je baš fanjski.

— Znam da ti je dobro, ma češ morat platit multa.

Javna zahvala.

Duboko tronuti mnogim dokazima usrdnoga saučešća izkazanog nam prigodom smrti našega ljubljenoga i nesaboravnoga sina, odnosno brata

VJEKOSLAVA POŘIZA

mag. farmacije i ljekarnika u Opatiji

i pošto nismo u stanju, da svakome pojedincu zahvalimo za to, uslobodimo se, da ovim putem izrazimo našu najtopliju zahvalu svim onima, koji nam bilo ustmeno ili pismeno, bilo polaganjem vjenaca ili pako učestvovanjem kod sprovoda izrazili svoju sućut.

Opatija, 14. rujna 1902.

Jugujuća obitelji.

Stjepan Bačić otvorio je u Voloskom br. 22 svoju

kovačnicu

te se p. n. gg. vlasnikom i poduzetnikom najtoplije preporuča.

Radnje izvadija solidno, brzo i uz

najniže cijene.

Posujilnica u Voloskom prodaje više komada zemljišta

u občinama: Pobri, Perečići, Kućeli, Bregi i Ručavac Gornji.

Pobliže informacije mogu se dobiti u pisarni dr. K. Janežića u Voloskom.

Ljekarna D. Accurti na Rieci,

Corsia Deák, (tik kolodvora)

preporuča svoje medicinske specijalitete: **Željezovito-Kina-Vino**, vrlo ugodna okusa, izvrstno sredstvo protiv slabokrvnosti, živčanin bolestima, lošoj probavi, te u rekonvalescentnom stanju iz svih bolesti.

Najbolje bakalarovo ulje, čisto, te sa željezom i jodijem, direktan uvaz iz Bremena iz znamenite i svjetske tvornice: Lahusen. Ovo čuveno ulje rabi se sa velikim uspjehom protiv: sušice, skrofula, rakitiki, plućnom kataru, kašlju i kožnom osipi.

Invadina Salsaparilje Honduraz, izvrstno sredstvo za čišćenje krvi osobito iz tujih bolesti.

„Califugo“, Jedino i najbolje sredstvo, kojim se sigurno daju odstraniti kurja oka.

Zdrave kapijice, Nenadkriljeno sredstvo za sve želučane bolesti.

Dr. L. Roheim

posjednik sanatorijuma,

specijalista za tajne bolesti, ordinira svaki dan od 10—12 pr. p. za gospodna, a od 2—5 p. p. za gospodje na Rieci, vicolo Germania br. 2, I. kat. Nad ljekarnom D. Accurti.

Tiskara V. Tomićić i dr. u Opatiji preporuča slavnom obćinstvu svoje bogato skladište najfinijih i najmodernijih posjetnica, omotah, i drugih tiskanicah uz vrlo umjerene cijene.

Prvi zavod za pogrebe u Opatiji

preporuča se svime što se odnosi na uredjenje odra, mrtvačke sobe i pogreba te skladištem u kome će sl. obćinstvo naći veliki izbor

Mrtvačkih liesova (kasela) i križeva.

Cijene su koliko za priredbu pogreba, toliko i za liesove vrlo umjerene.

Odncane prijave i naručbe prima

Fran Doherlat
Opatija. — Kuća Ertl.

Posujilnica u Voloskom

registrana zadruga na ograničeno jamćenje.

Prima novac na štednju od svakoga, te plaća od istoga 4 $\frac{1}{2}$ % kamata, čisto bez ikakvog odbitka. Rentni porez na uložke plaća posujilnica sama.

Vraća na štednju uložene iznose bez odgovjedi, pridržaje si ipak u osobitih slučajevih, pravo otkaza u smislu § 8 društvenoga statuta.

Zajmove (posude) daje samo zadržarom, i to na hipoteku ili na mjencice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati: svaki dan izim nedelje i blagdana od 9—12 sati pp. i od 3—6 sati poslie podne; u nedelju i blagdana od 9—12 pp.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se za sada u odvjetničkoj pisarni Dra. Janežića u Voloskom.

Pobliže informacije dobivaju se u pisarni Dra. K. Janežića i Dra. A. Stangera u Voloskom.

Novčani promet u god. 1901 iznašao je **K 1161.044-39** — **G rančija** iznašala je **K 133.780-—**. — Uloženo je bilo u posujilnici god. 1901 **K 575.486-29**.

Ravnateljstvo.

Vihokrat odlikovana s Vihokrat odlikovana.

Najstarija i najveća

Tvornica peći i zemljenih stvari

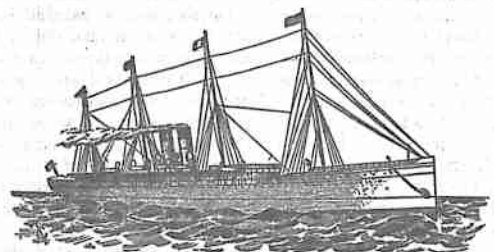
Augusta Drelse

u Ljubljani.

Bogato skladište zemljenih peći i štednika.

Peći u najnovijim bojama i oblicima, izvrstno izvedene prodaju se po najnižim cijenama od 14 kruna dalje.

Kod većih naručba do 20% popusta. — Članici šilju se na zahtjev gratis i franko.

Rieka — Amerika

Medjunarodna putna poslovnica

L. Mašek i drug na Rieci

odprema putnike iz Rieke u Ameriku sa najbrzim

parobrodima svakog

petka i ponedjeljka.

Upute daje besplatno i brzo

L. Mašek i drug

Via Riva ugao Via Lido.

Putnicima, koji putuju u Ameriku nije nužno da znaju čitati i pisati